

СТАНОВИЩЕ
ОТ ДОЦ. Д-Р ТАНЯ БУРДЕВА
ПУ "ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„доктор”

в област на висше образование 8. Изкуства
професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
докторска програма „Музикознание и музикално изкуство”

Автор: МАРИЯ ГЕОРГИЕВА КАЛОФЕРОВА

Тема: ИНСТРУМЕНТАЛНАТА БАЛАДА И НЕЙНОТО МЯСТО В
ХУДОЖЕСТВЕНАТА СИСТЕМА НА РОМАНТИЧНАТА ЕСТЕТИКА

Научен ръководител: ПРОФ. ДИ ПЕНЧО ЦВЕТАНОВ СТОЯНОВ

Със заповед No P33-1580/25.04.2017 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски” съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „ИНСТРУМЕНТАЛНАТА БАЛАДА И НЕЙНОТО МЯСТО В ХУДОЖЕСТВЕНАТА СИСТЕМА НА РОМАНТИЧНАТА ЕСТЕТИКА за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 8. Изкуства професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство докторска програма „Музикознание и музикално изкуство”

Автор на дисертационния труд е Мария Георгиева Калоферова, докторантка на самостоятелна подготовка към катедра „Музика” с научен ръководител проф. ди Пенчо Цветанов Стоянов.

Представеният от Мария Георгиева Калоферова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

- Молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедура за защита на дисертационен труд
- Автобиография в европейски формат
- Нотариално заверено копие от диплома за висше образование (ОКС „магистър”)
- Заповед за записване в докторантура
- Заповед за провеждане на изпити от индивидуалния план и съответни протоколи за издържани изпити по специалността с успех „отличен 6”
- Протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд
- Дисертационен труд
- Автореферат
- Списък на научните публикации по темата на дисертацията

- Копия на научните публикации
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи
- Справка за спазване на специфичните изисквания на Педагогически факултет

Докторантката е приложила осем публикации по темата на доктората.

Мария Георгиева Калоферова е родена през 1982г. Завършила е АМТИИ - ОКС „Бакалавър”, специалности Педагогика на обучението по музика и Инструментално изкуство – пиано и ОКС „Магистър”, специалност Изпълнителско изкуство – пиано. Още една магистърска специалност – Музикално изпълнителско изкуство е придобила и в ПУ „Паисий Хилендрски”. През 2015г. е зачислена като задочен докторант към катедра „Музика”, ПУ „Паисий Хилендарски. Работи в Държавна опера – Пловдив като пианист – корепетитор. Художествено-творческият ѝ път е свързан със солови, камерни, корепетиторски изяви, а също така и с композиторска, режисьорска, диригентска дейност. Артистичните ѝ умения включват още изпълнения на акордеон, китара, ударни инструменти. Мария Калоферова е лауреат на клавирни конкурси и носител на награди от:

Трети академичен конкурс за изпълнение на творби от Й. С. Бах, 2002

Четвърти национален клавирен конкурс „Лист - Барток”, 2003

Втори университетски конкурс за певци и инструменталисти, 2004

Национален конкурс „Панчо Владигеров”, 2005

Конкурс за пианисти в Антонин, Полша, 2005

Представеният за рецензия дисертационен труд е структуриран в шест глави и приложения към тях. В увода е изложена мотивацията на авторката за насочване към избраната изследователска тема. С оригиналността на драматургичните решения, с дълбочината на идейно-художествения замисъл, клавирните балади на композиторите-романтици се открояват като забележителни образци на музикалното изкуство от 19 в. Общият обем на труда е 275 страници, от които 185 стр. основен текст, който демонстрира едно изключително сериозно, новаторско и оригинално изследване. Библиографската справка на кирилица и латиница е внушителна не само като брой източници, но и като уникалност на заглавията. Ползваните литературни източници са интерпретирани с много вещина, интелигентност и умение за обобщаване.

С какво е ценно това изследване:

1. Разгледани са закономерностите, вътрешната организация на инструменталната балада в теоретически и естетически аспект. Това досега не е правено в българското музикознание.
2. Изследването е непосредствено свързано с изпълнителската практика на Мария Калоферова, която Пловдивската общественост познава като един

много добър пианист. В този смисъл изследването далеч не е чисто теоретично, макар че е в областта на музикознанието. Именно затова в дисертацията са направени и предложения за преодоляване на интерпретаторски проблеми в анализираниите балади.

Много точно са формулирани обект, предмет, цел, задачи още в началото на труда, така че читателят придобива ясна представа за рамката на изследването. Разглежданите проблеми следват принципа от общото към частното. Най-напред са анализирани естетичният идеал и художествената специфика на романтизма, след това се проследява зараждането и развитието на баладата. Първа глава представя знаковите теми в романтичното изкуство, проблема за синтеза между изкуствата, значението на романтизма и неговата естетика. Втора глава е посветена на произхода и развитието на баладата. Смесов център на труда са 3, 4, 5 и 6 глави, в които са анализирани значими произведения в жанра на инструменталната балада от Шопен, Лист, Брамс и Григ. Стилистичният анализ е изчерпателен и разкрива естетическите позиции на композиторите. Разтълкувани са връзките на баладата с фолклора, своеобразието на драматургичните решения, проявленията на песенност, които влияят върху темообразуването, структурирането и процесуалното разгръщане на материала.Композиционните структури, изразните средства, са детайлно и подробно коментирани, като са изведени закономерностите в развитието на музикалната тъкан. Естетическият анализ на баладите разкрива стойностните черти на музикалната структура, а композиционно-техническият изяснява специфичната организация на музикалната материя, на частите и съотношенията в цялото, тяхната съразмерност, кулминации, цезури, функционално-логически връзки. В анализираниите балади е разгледана връзката между слово и музика, засегнат е и проблема за жанровия синтез. Много добро впечатление прави и „разширяването“ на темата с включването на въпроса за баладата в българското творчество (Д. Ненов, Д. Христов, П. Стайнов, Св. Обретенов, Ф. Кутев, М. Големинов, Кр. Кюркчийски, К. Илиев).

Достойнствата на дисертационния труд могат да бъдат обобщени както следва:

1. Проведената работа убеждава, че изследването на инструменталната балада и нейното място в художествената система на романтичната естетика има иновационен характер и че приносите имат стойностно значение. Трудът на Мария Калоферова е първият в българското музикознание, който разкрива зараждането, историческите корени и развитието на жанра балада.
2. Цялостният прочит на дисертационния труд убеждава недвусмислено за личното участие на докторантката в експерименталната дейност и че получените резултати и приноси са нейна лична заслуга.

3. Направените изводи следват логично от проведената изследователска работа и са нейно адекватно отражение. Избраната методика на изследване (сравнително-аналитичен метод, метод на интонационен анализ, метод на теоретичен анализ и синтез на музикалната тъкан, исторически метод) позволява постигане на посочената цел – да се разкрие непреходното значение на инструменталната балада в романтичната естетика.
4. Дисертационният труд в неговата цялост разкрива уменията на неговия автор за задълбочена научна и клавирно-изпълнителска дейност
5. Налице е необходимата способност за аналитично, критично и креативно мислене

Мария Калоферова представя шест статии по темата на дисертационния труд. Те са посветени на романтичната естетика, на формирането на първоначални музикални представи за жанра на инструменталната балада, на развитието на личността в контекста на музикалния романтизъм, и др. Публикациите свидетелстват за задълбоченото проучване на проблема за инструменталната балада и романтичната естетика, както и за практико-приложната стойност на изследването.

Авторефератът дава ясна представа за извършената работа, като представя най-важното от съдържанието на отделните глави и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

Така изложените приноси и резултатите от изследването дават основание за тяхното приложение в клавирно-изпълнителската практика. Въз основа на осъществените музикално-стилистични анализи са изведени препоръки, касаещи изпълнителски интерпретационни проблеми.

Дисертационният труд съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Мария Георгиева Калоферова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност 8.3 Музикално и танцово изкуство, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Мария Георгиева Калоферова в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 Музикално и

танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство”.

Поздравявам Мария Калоферова и нейния научен ръководител проф. ди Пенчо Стоянов за съвместно постигнатите резултати!

09. 05. 2017г.

Доц. д-р Таня Бурдева